

Miljöbalkens hänsynsregler

Hänsynsreglerna är själva kärnan i Miljöbalken, de grundläggande principerna. De ska efterlevas av alla, både företag, privatpersoner, kommuner och ideella organisationer.

HÖRBY
KOMMUN

Miljökontoret

2011

När används hänsynsreglerna?

Alla som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd är skyldiga att visa att hänsynsreglerna iakttas. Vid prövning av tillstånd, godkännande, dispens samt vid tillsyn kan hänsynsreglerna ligga till grund för förelägganden och förbud.

Med åtgärd menas en sådan åtgärd som inte är av försumbar betydelse i det enskilda fallet.

Hänsynsreglerna finns i Miljöbalkens 2 kap.

Bevisbörda - Bevisbörderegeln

Det är du som ska bevisa att regler följs vid tillsyn och prövning enligt miljöbalken. Det är inte tillsynsmyndigheten som behöver bevisa motsatsen.

1§ När frågor om tillåtlighet, tillstånd, godkännande och dispens och när sådana villkor prövas som inte avser ersättning samt vid tillsyn enligt denna balk är alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skyldiga att visa att de förpliktelse som följer av detta kapitel iakttas. Detta gäller även den som har bedrivit verksamhet som kan antas ha orsakat skada eller olägenhet för miljön.

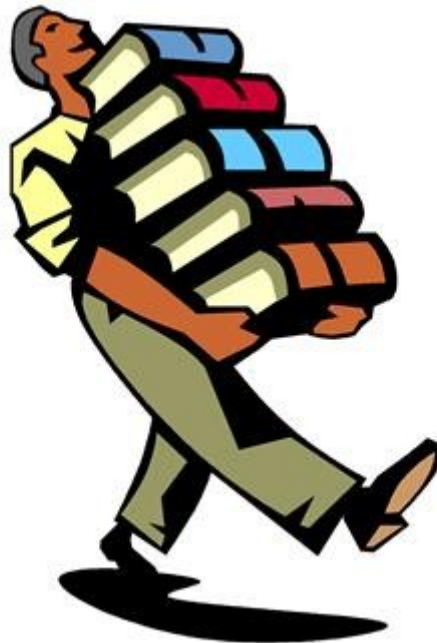
Kunskapskrav

Du måste skaffa den kunskap som krävs för att veta:

- hur din verksamhet påverkar miljön och människors hälsa
- på vilket sätt du kan motverka skadlig påverkan

Det innebär bland annat att du måste hålla dig uppdaterad om vad som händer inom ditt område.

2§ Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall skaffa sig den kunskap som behövs med hänsyn till verksamhetens eller åtgärdens art och omfattning för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

Skyddsåtgärder - Försiktighetsprincipen, Principen om bästa möjliga teknik

Du måste begränsa verksamheten, vidta skyddsåtgärder, och andra försiktighetsmått, om det finns skäl att anta att verksamheten medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Exempel på försiktighet är att ha ett hårt golv i verksamhetslokalen som inte släpper igenom kemikalier eller liknande, så att det kan tränga ned i marken. Ett annat exempel kan vara att installera filter som absorberar eller reducerar olika typer av utsläpp.

Vid yrkesmässig verksamhet ska bästa möjliga teknik användas. Med det menas teknik som är tillgänglig och att kostnaden är ekonomisk försvarbar i förhållande till resultatet.

3§ Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

I samma syfte skall vid yrkesmässig verksamhet användas bästa möjliga teknik.

Dessa försiktighetsmått skall vidtas så snart det finns skäl att anta att en verksamhet eller åtgärd kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Välja produkt - Produktvalsprincipen

Du ska undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer, som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön. Om de kan ersättas med andra produkter som kan antas vara mindre farliga, ska du göra det.

Med bioteknisk organism menas en produkt som till exempel framställts i bekämpningssyfte. En produkt som helt eller delvis består av eller innehåller mikroorganismer, nematoder, spindeldjur eller insekter.

4§ Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall undvika att använda eller sälja sådana kemiska produkter eller biotekniska organismer som kan befaras medföra risker för människors hälsa eller miljön, om de kan ersättas med sådana produkter eller organismer som kan antas vara mindre farliga.

Hushålla med resurser - Hushållningsprincipen och Kretsloppsprincipen

Du ska hushålla med råvaror och energi, samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning.

I första hand ska förnybara energikällor, t ex sol, vind, vatten, användas.

5§ Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall hushålla med råvaror och energi samt utnyttja möjligheterna till återanvändning och återvinning. I första hand skall förnybara energikällor användas.

Lämplig plats - Lokaliseringsprincipen

Platsen där verksamheten ska pågå ska väljas så att påverkan på miljön eller människors hälsa minimeras. Exempel kan vara att när det kan finnas en risk för utsläpp från verksamheten, får den inte placeras nära en vattentäkt. Ett annat exempel kan vara att bullrig verksamhet placeras med ett tillräckligt avstånd till bostadsbebyggelse.

6§ För en verksamhet eller åtgärd som tar i anspråk ett mark- eller vattenområde skall det väljas en plats som är lämplig med hänsyn till att ändamålet skall kunna uppnås med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljön.

Rimlighetsavvägning - Skälighetsregeln

Det är viktigt att veta att hänsynsreglerna bara gäller i rimlig utsträckning. Den nytta som utförda åtgärder innebär ska ställas mot kostnaden för att utföra dessa. Det är verksamhetsutövaren som ska visa att kostnaden inte är miljömässigt motiverad eller att den är för ekonomiskt betungande.

7§ Kraven i 2-5§§ och 6§ första stycket gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning skall särskilt beaktas nytan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder. När det är fråga om en totalförsvarsverksamhet eller om en åtgärd behövs för totalförsvaret, skall även detta förhållande beaktas vid avvägningen.

Ansvar för skadad miljö - Skadeansvaret (förorenaren betalar)

Den som förorenar och har orsakat en skada på miljön ska betala för att avhjälpa skadan i en omfattning som anses skälig. Detta gäller även om verksamheten lagts ned eller överlåtits.

8§ Alla som bedriver eller har bedrivit en verksamhet eller vidtagit en åtgärd som medfört skada eller olägenhet för miljön ansvarar till dess skadan eller olägenheten har upphört för att denna avhjälps i den omfattning det kan anses skäligt enligt 10 kap. i den mån det föreskrivs i denna balk kan i stället skyldighet att ersätta skadan eller olägenheten uppkomma.

Slutavvägning - Stoppregeln

Om en verksamhet eller åtgärd kan ge skador eller olägenheter av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön, får verksamheten bara bedrivas om regeringen anser att det finns särskilda skäl.

Det gäller även om rimliga skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått vidtas.

En verksamhet eller åtgärd får inte bedrivas om den medför risk för att ett stort antal människors får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller miljön försämras avsevärt.

9§ Kan en verksamhet eller åtgärd befaras föranleda skada eller olägenhet av väsentlig betydelse för människors hälsa eller miljön, även om sådana skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått vidtas som kan krävas enligt denna balk, får verksamheten bedrivas eller åtgärden vidtas endast om regeringen finner att det finns särskilda skäl.

En verksamhet eller åtgärd får inte bedrivas om den medför risk för att ett stort antal människors får sina levnadsförhållanden väsentligt försämrade eller miljön försämras avsevärt.

Hörby kommun
Miljökontoret
242 80 Hörby

Tel: 0415-183 10
E-mail: miljo@horby.se
Besöksadress: Råbyvägen 41C